

A PROPÒSIT DE...

L'homenatge a Nova York a Benet Casablanca

El passat mes de febrer, el compositor de Sabadell, un dels autors més actius del nostre país, centrava l'atenció de diversos actes a l'altra banda de l'Atlàntic. L'estrena d'una obra, un concert monogràfic i un col·loqui previ, agrupats sota l'epígraf *Composer Portrait* –que podríem traduir com *Retrat d'un Compositor*– integren aquest somni fet realitat.

per ALBERT TORRENS

–És el primer compositor català viu convidat a participar en la sèrie *Composer Portraits*. Quines activitats emmarca aquest projecte?

–Realment, ha representat una gran fita i alhora una gran responsabilitat. A Nova York, com en altres indrets, s'han adonat que la manera més fàcil d'acostar l'obra d'un compositor actual al públic és mostrant diverses vessants de la seva obra en un concert monogràfic, perquè consideren que així l'oient pot entrar de mica en mica en el seu món expressiu i estètic. La meua elecció va ser gairebé un miracle, sobretot perquè va començar de la manera més senzilla que es pot imaginar: uns amics meus –Mary Anne Newman, una filòloga novaiorquesa molt catalanòfila i el musicòleg mallorquí Antoni Pizà– van presentar un parell d'enregistraments meus al Miller Theatre –que és la seu on van tenir lloc les activitats. I George Steele –director del teatre en aquell moment, i avui director de la New York City Opera–, que es va mostrar molt sorprès i interessat per aquella música, va decidir organitzar

un concert centrat en les meves obres. Va ser, doncs, la música –és potser el que em fa més il·lusió de tot plegat– la que va obrir-me el camí. Naixia així el projecte, que després es va anar ampliant amb altres aspectes. No puc deixar d'esmentar i agrair públicament la confiança, l'energia, l'entusiasme i la generositat que hi han posat tots els que l'han fet possible –especialment, i al costat dels anteriors, la flautista i directora artística del Perspectives Ensemble Sato Moughalian, el director d'orquestra Ángel Gil Ordóñez (establert fa anys a Washington) i la directora actual del Miller, Melissa Smey–, i també el suport de l'Institut Ramon Llull i les fundacions Banc Sabadell i Caixa Sabadell, atesa l'amplitud de les activitats i l'ambició de la producció, ja que estem parlant d'una orquestra de cambra de format gran i de molts assajos –avui dia, un veritable privilegi.

–Quina és la importància del Miller Theatre en el context musical de la ciutat de Nova York?

–Aquest teatre, situat al cor de la Universitat de Columbia, és un dels principals aparadors de la ciutat, i abasta tots aquells gèneres que no fan els grans escenaris simfònics i operístics, amb sèries dedicades a la música antiga, el jazz, la música d'avui, Bach... S'evidencia així una estimulante obertura de mires i absència de prejudicis: com ells diuen, només “bona música”. Ateses les dificultats perquè la nostra cultura –i la música, que en forma part, encara més– es projecti a l'exterior, el fet més rellevant és que aquest “Portrait” s'insereix en una temporada regular d'abonament. El concert va incloure també una conversa davant del públic amb Paul Griffiths, crític i musicòleg britànic molt respectat, autor així mateix de les notes del programa, que va viatjar a Nova York especialment per a l'ocasió.

–A més, el dia abans del concert va haver-hi un simposi previ, en què també van participar les persones que abans esmentava. Amb quina intenció?

–El Miller Theatre va plantejar el concert com el meu debut a Nova York i va voler-ho reforçar amb un acte previ a la Casa Italiana (NY University), que va incloure una taula rodona i en la qual es va oferir com a primícia musical una de les obres del concert, en aquest cas, la *Petita música nocturna*. S'hi van convocar diverses persones: Mary Anne Newman representava el Centre Català de Nova York, i Antoni Pizà, la Fundació per la Música Ibèrica. També hi van participar Sato Moughalian i Melissa Smey, ja esmentades. Tots ells van participar d'un animat debat en què es va parlar de la música del compositor i del seu context –no només l'americà, sinó també l'europèu–, per preparar el concert de l'endemà.

–Parlem del concert que centrava la resta d'activitats. Quins van ser els punts forts del programa que s'hi va interpretar?

–El concert tenia diversos ingredients especialment emocionants, sobretot el fet que George Steel m'encarregués una obra específicament per ser estrenada en aquest marc. El programa incloïa també els *New Epigrams*, que han voltat mig món –acaben de ser interpretats per la London Sinfonietta en gira per Espanya–, i les *Set escenes de Hamlet*, que van comptar en la part solista amb l'actor i cantant Chuck Cooper, guardonat amb un Tony, que té un peu al teatre clàssic de Shakespeare i un altre a Broadway, i que va fer una versió esplèndida d'aquesta obra, que és una de les que es toquen més sovint –últimament a Viena i a Londres.

–Com és l'obra que es va estrenar, titulada *Four Darks in Red*? Tinc entès que es va inspirar vostè en una pintura...

–Aquesta fal·lera sorgeix del meu interès a creuar estímuls i suscitar el diàleg amb altres disciplines artístiques per les quals sento una gran passió: la poesia i la literatura, naturalment, però també la pintura, de la qual sóc un gran amant. Per fer aquesta obra, em vaig inspirar en un quadre de Mark Rothko

DE CADA FIL QUE APAREIX EN LA CONVERSA AMB BENET CASABLANCAS, EN PODRIA NÉIXER UNA NOVA ENTREVISTA. DES QUE, JA FA ALGUNES EDICIONS, LI DEDICÀVEM AQUEST ESPAI DE LA NOSTRA PUBLICACIÓ –LLAVORS AMB MOTIU DEL SEU CINQUANTÈ ANIVERSARI–, EL COMPOSITOR NO HA DEIXAT DE SER MOTIU DE NOTÍCIA: LA SEVA ACTIVITAT PEDAGÒGICA, LES CONFERÈNCIES, ELS VIATGES, LA PROGRAMACIÓ DE LES SEVES OBRES I, SOBRETOT, L'ESTRENA DE NOVA MÚSICA NASCUDA DE LA SEVA PLOMA, EL CONVERTEIXEN EN OBJECTE DE CONSTANT ATENCIÓ. AVUI ENS OCUPA EL QUE ELL MATEIX HA BATEJAT COM EL SEU “petit somni americà” o, SI ES VOL I PEL QUE FA A LA PEÇA SHAKESPERIANA, “del Lliure de Gràcia a Broadway”.

que vaig veure en una gran exposició a Londres, on em trobava, precisament, per l'estrena a Anglaterra de *Hamlet* i quan ja havia començat a treballar en la nova obra. Vaig quedar molt corprès per una de les pintures, que duu com a títol *Four Darks in Red*, i em va semblar que podia ser simpàtic, com a homenatge a la ciutat de Nova York, prendre un dels seus artistes més emblemàtics com a pretext de la nova peça; idea, per cert, que van apreciar molt. Cal dir que l'obra és abstracta, com és habitual en la meua música, però s'hi poden trobar certes concomitàncies –bàsicament estructurals, tímbriques i harmòniques– a part de l'admiració i la força de la inspiració generades per l'artista. Així, per exemple, en algun moment hi ha alguna referència a la tradició de la música popular americana i al *ragtime*, però d'una forma molt estilitzada. Es va produir, a més, una situació que jo no havia pogut preveure: el dia 25 de febrer, data de l'estrena de l'obra, coincidí exactament amb l'aniversari de la mort de Rothko.

–Com avalua la qualitat de les interpretacions?

–Altíssima, excepcional. Es va confirmar allò que, com més alt és el nivell tècnic i compromís artístic dels músics, més seriosament i amb més dedicació treballen. Ja ho havia constatat amb l'Orquestra Simfònica de la BBC –amb més assajos dels habituals– i ho vaig reblar llavors. El Perspectives Ensemble

és integrat per *freelances*, membres o col·laboradors habituals de l'Orpheus Chamber Orchestra, la Filharmonica de Nova York, etcètera, amb un treball excel·lent del director. Amb interpretacions d'aquest nivell no és estrany que el públic sortís entusiasmat. Caldria revisar alguns tòpics pel que fa al nivell i vigor de la vida cultural americana. Tenim molt per aprendre'n.

–Tornem a casa. Aquest mes d'abril també ha vist com es reposava la seva obra *Alter Klang* a Madrid. L'escoltarem també a Barcelona?

–Sí, això també m'ha fet molta il·lusió, perquè és una peça vinculada amb el món pictòric de Klee, i una de les peces simfòniques meves més recents. La van estrenar l'ONE i Josep Pons, ara fa tres anys a Madrid i, des d'aleshores, ha voltat ja per mig Europa –Holanda, Bèlgica, Suècia–, Canàries i ara ha tornat a Madrid. Confio que ben aviat pugui fer escala a Barcelona –em consta que hi ha aquesta voluntat i no cal dir que em faria molt feliç. Tot plegat, coincideix amb el disc que l'Orquestra de la Comunitat de Madrid, dirigida per José Ramon Encinar, ha enregistrat per al segell italià Stradivarius, i al qual cal afegir el que enregistrarà el proper mes de juny l'ONE, dirigida per Josep Pons, amb les últimes obres simfòniques (Anemos).

–Per acabar, posem la mirada en el futur. Quines pròximes cites té davant?

–La més immediata, l'estrena el 19 de maig a Liverpool de *Dove of Peace*.

Hommage to Picasso, concert de cambra per a clarinet i *ensemble*, encàrrec de la Royal Liverpool Philharmonic Orchestra per al seu Ensemble 10/10, amb Nicholas Cox a la part solista i direcció de Clark Rundell. He pogut així aprofundir en aquest tipus de vincles, tot coincidint amb una important exposició sobre l'artista a la Tate. L'obra és també –permeti'm destacar-ho– un viu record per al meu amic Carles Riera, com així faig constar a la partitura. Vintran després nous encàrrecs per al grup holandès Ensemble 88 i per a la Biennial de Zagreb. Però res no em satisfà més que veure com les noves peces van obrint-se camí. En aquest sentit, hi ha dates ja per a l'estrena a Espanya enguany de *Four Darks in Red*, a Alacant i Saragossa, amb el Grupo Enigma dirigit per Juan José Olives. Aquests propers mesos seran rics també en novetats discogràfiques. Abans de l'estiu surten dos nous monogràfics –cambra i orquestra– a Naxos (a càrrec de BCN 216 i OBC, respectivament) i al llarg de l'any hauria de fer-ho la integral dels quartets de corda que ha enregistrat l'Arditti Quartet (Tritó). També espero amb candeletes la integral dels trios amb els amics i esplèndids músics del Trio Kandinsky, per a Columna, que s'ha posposat massa temps i que omplirà un buit molt important de la meua discografia. Però deixem-ho aquí: el més important –no ho oblidem– és tractar d'escriure cada cop millor música. Això és l'únic que compta, al cap i a la fi!